

Elekter pole mugavus- vaid elutähtis teenus!

Eesti Külaliikumine Kodukant

Avalik pöördumine Vabariigi valitsuse ning OÜ Elektrilevi juhatuse poole.

Lugupeetud Kaja Kallas ning Mihkel Härm!

Pöördume teie poole mureliku tõdemusega, et Eesti elektriliinide väga halva seisukorra tõttu on paljudes piirkondades elamine, ettevõtlusega tegelemisest rääkimata, muutunud võimatuks ning olukorra tõsidusest ei saada siiani lõpuni aru. Tegemist ei ole üksikute perekondade murega vaid see annab hoogu suurte ühiskondlike protsesside negatiivses suunas liikumisele. Üle riigi ühtlaselt paiknev elanikkond on eksistentsiaalse tähtsusega nii sisejulgeoleku kui ka laiemalt riigi kaitsevõime seisukohast, seetõttu soovime selgeid vastuseid, kuidas oleme jõudnud olukorda, kus tavaline talveilm on muutunud meile julgeolekuohuks ning millised erakorralised otsused on olukorra võimalikult kiireks parandamiseks kavas nüüd ja kohe vastu võtta.

Kodukant on Siseministeeriumi starteegilise partnerina andmas oma panust elanikkonnakaitse ja kriisideks valmisoleku teemal. Oma kohtumistel üle Eesti meie kogukondadega on tihti öeldud kohalike inimeste poolt, et antaks meile kasvõi elekter, internet ja korralikud teed, kõige muuga saame ise hakkama! Inimesed on valmis ise panustama aga tegelikult peavad riiklikud teenused nagu ühistransport, lasteaed, kool ja tervishoiuteenused olema kättesaadavad olenemata inimeste elu- ja töökohast. Väga raske on käia inimestele rääkimas, et võimalikeks kriisilolukordadeks tasub valmistuda, varuda erakorraliste, suurte tormide või vaenlase poolt põhjustatud elektrikatkestuste ajaks vett, toitu ja küünlaid ja mõelda kuidas ennast soojas hoida kui see "erakorraline" olukord on nende jaoks täiesti tavaline ja igapäevane! Mis siis veel saab kui peaks päriselt erakorraline olukord saabuma? Selleks ajaks pole maale enam kedagi elama jäänud ja kõigil, kel vähegi mõistust peas, on leidnud endale koha suurlinna mugavusi nautivas peres?

Võrgu uuendamisel on kaablite maa alla panek hinnanguliselt kaks korda kallim. Ometi on näiteks Soome võtnud selle endale strateegiliseks eesmärgiks ja oskab kulud-tulud tervikuna kokku lüüa. Kui palju maksab siis pidevate rikete likvideerimine? Kes neid meil 20 aasta pärast üldse likvideerib, vastavate töötajate leidmine on juba praegu keeruline! Kui palju maksab riigile see, et inimesed koonduvad paari-kolme suuremasse linna ja meie maa jääb tühjaks, ilma kaitseta? Soome pikalt ettevaatava tegevuse positiivseid tulemusi võrdluses Eesti tegevusetusega antud valdkonnas on selgelt näha - samal ajal kui Eestis on üle 15 000 tarbimiskoha ilma elektrita, on terve Soome peale neid 1000. Mõned päevad varasemas võrdluses: Eestis 3000, Soomes 3!

Elektrilevi andmed näitavad, et statistiliselt on katkestuste arv vähenenud aga see pole tingitud mitte meie riigijuhtide ja -ettevõtete ettenägelikust ja targast tegevusest vaid lihtsalt taevataadi heldusest, kes viimastel aastatel pole meie laiuskraadil tavaliste lumerohkete talvedega meid "õnnistanud". Meie elektri ülekandevõrgu seisukord on nüüd lihtsalt jõudnud kriitilise piirini ja tegelikult on avalik saladus, et ammu amortiseerunud liinid on praegu nagu kaardimajakeste otsas ja kõik hoiavad hinge kinni, et jumala eest ainult tuuleke puhuma ei hakkaks. Kui meie elu halvamiseks pole muud vaenlast vajagi peale tavapärase muutliku ilma, siis mis sisejulgeolekust me räägime?

Kuna teada tõde on see, et meie ühiskonnale ja riigile on suurim oht rahulolematu elanikkond, siis palume kiiret vastust järgmistele küsimustele:

- Kes vastutab aastakümneid tegemata töö eest, mis on viinud meie elektrivõrgu kriitiliselt halva seisukorrani?
- Millal, kellele ja millised ettepanekud on Elektrilevi teinud investeeringute vajaduste kohta, mis oleks võimaldanud tänase kriitilise olukorra ära hoida?
- Miks neid ettepanekuid (juhuolukorrad) pole arvesse võetud?
- Kes vastutab selle eest, et meie elektriliinide töökindluse tagamise asemel kaotati ainuüksi Utah projektiga vähemalt 65 miljonit eurot Eesti maksumaksja raha?
- Milline on Eesti riigi strateegiline eesmärk seoses elektrivarustuse katkestusteta tagamisega kõikjal Eestis? Millal ja millised investeeringud vähemalt nüüd on selle saavutamiseks eraldatud?
- Kui tavapärasest võrguühendust ei suudeta tagada, siis miks ei toimeta Elektrilevi katkestuste küüsis vaevlevatele piirkondadele ise vajaliku võimsusega generaatorid või muud lahendused, mis võimaldaks ühiskonna jätkuvat toimimist ka maapiirkondades?
- Millised kompensatsioonid on plaanis katkestuste piirkondade elanikele, kes on pool oma elektriarvest maksnud võrgutasuks kuid kes on ostetud teenusest ilma jäetud? Kuidas kompenseeritakse saamata jäänud ettevõtlustulu ning inimeste endi kantud lisakulud oma kodus ellujäämiseks?

Vastust oodates ja jätkuvat koostööd lubades

MTÜ Eesti Külaliikumine Kodukant juhatus:

Liia Lust
Küll Pann
Tanel Talve
tel: 5123392
kodukant@kodukant.ee